

ผลของการให้คำปรึกษาทฤษฎีเน้นทางเลือกต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ของวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรง

อรนุช ชูศรี

- 8 พ.ย. 2547

184218

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2547

ISBN 974-9736-08-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้
พิจารณาวิทยานิพนธ์ของอรนุช ชูศรี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียวอิสระ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาณุรูป)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียวอิสระ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาณุรูป)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์)

..... กรรมการ

(ดร.วรรณิภา อัสวชัยสุวิกรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีนันท์ ภาณุรูป และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความรู้และแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยทุกขั้นตอนรวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอกราบนมัสการ ดร.พระครูอาทรประชานาถ วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในโครงการรักษามนุษย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างดีในการฝึกประสบการณ์การให้คำปรึกษาครอบครัว

ขอกราบขอบพระคุณผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กชาย บ้านฉัญบุรี จังหวัดปทุมธานี และขอกราบขอบพระคุณผู้ปกครองสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านสระบุรี จังหวัดสระบุรี และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ข้อมูล ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างดีในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ครูใหญ่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยและขอขอบคุณเยาวชนในสถานสงเคราะห์ที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการทดลองใช้เครื่องมือ และขอขอบคุณกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเยาวชนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ Professor Lorraine M. Wright และ Mrs. Myrna Fraser ผู้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ตลอดจนเอาใจใส่ดูแล ห่วงใยตลอดระยะเวลา 10 วันของการศึกษาดูงาน ด้าน Solution Focused Therapy ที่ University of Calgary ประเทศ Canada

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับคุณพ่อคุณแม่ รอ.สถาพร และ คุณบุษธนา น้องชายทั้งสองคน รวมทั้งคุณเคชา มาลาอี ที่ให้ความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีความอดทน มานะพยายามในการทำวิทยานิพนธ์จนประสบผลสำเร็จได้ในครั้งนี้

อรนุช ชูศรี

44910163: สาขาวิชา: การพยาบาลครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ: ความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง/ วัยรุ่น/ การกระทำรุนแรงจากครอบครัว/ การให้คำปรึกษา
ทฤษฎีเน้นทางเลือก

อรนุช ชูศรี: ผลของการให้คำปรึกษาทฤษฎีเน้นทางเลือกต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ของวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรง (THE EFFECT OF SOLUTION FOCUSED THERAPY ON SELF-
ESTEEM IN ABUSED ADOLESCENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: วรณี เดียวศิริสร, Ph.D.,
มณีนันท์ ภาณุรูป, Ph.D., อนงค์ วิเศษสุวรรณ, Ed.D. 94 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-9736-08-7

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (True-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบ
การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Control Group Design)
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาทฤษฎีเน้นทางเลือกต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ของวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรงจากครอบครัวหรือผู้เลี้ยงดู
ที่มีอายุ 12-17 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33
จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับ
การให้คำปรึกษาทฤษฎีเน้นทางเลือกจากผู้วิจัยเป็นรายบุคคล คนละ 3-5 ครั้ง ๆ 40-60 นาที กลุ่มควบคุม
ไม่ได้รับการดูแลกรรมตามปกติของโรงเรียนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบสถิติ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่าก่อนการทดลองทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้สึกมีคุณค่า
ในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ภายหลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษา
ทฤษฎีเน้นทางเลือกมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการให้คำปรึกษารายบุคคลแบบ
ทฤษฎีเน้นทางเลือกสามารถเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรงได้เป็นอย่างดี

44910163: MAJOR: FAMILY NURSING; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORDS: SELF-ESTEEM/ ADOLESCENT/ ABUSED/ SOLUTION FOCUSED THERAPY

ORRANUCH CHUSRI: THE EFFECT OF SOLUTION FOCUSED THERAPY ON SELF-ESTEEM IN ABUSED ADOLESCENTS. THESIS ADVISORS: WANNEE DEOISRES, Ph.D., MANEERAT PHAKTOOP, Ph.D., ANONG WISESSUWAN, Ed.D. 94 P. 2004. ISBN 974-9736-08-7

The purpose of this True-experimental research was to study the efficacy of Solution focused therapy on self-esteem among adolescents who were abused by families. The sample consisted of 30 adolescents, age 12 to 17 years from Ratprachanukor 33 School, Lopburi. The sample were equally assigned by a stratified randomization method to an experimental treatment group and a control group which had activities as usual. Coopersmith's self-esteem Inventory was used for measurement before and after applying the solution focused therapy. Data analysis was done using mean, standard deviation, and t-test.

The result indicated that: before the solution focused therapy, the mean of the self-esteem score of two groups were not different with statistical significance at $p < .05$. After applying the solution focused therapy, the mean of self-esteem score for the experimental group was found of being lower than the mean score before applying the therapy with statistical significance of $p < .05$. After applying solution focused therapy, the mean of self-esteem score for the experimental group was found of being higher than the mean score of the control group with statistical significance $p < .05$. It could be concluded that this solution focused therapy was the useful method to increase self-esteem of abused adolescents.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเอง.....	8
การกระทำรุนแรงต่อเด็ก.....	23
การให้คำปรึกษาทฤษฎีเน้นทางเลือก.....	35
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
แบบการวิจัยและสถานที่ทำการทดลอง.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	43
การรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
ส่วนที่ 2 คะแนนความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง.....	50
ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง...	51
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	53
สรุปและอภิปรายผล.....	53
ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	58
ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก.....	73
ภาคผนวก ข.....	76
ภาคผนวก ค.....	80
ภาคผนวก ง.....	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประวัติครอบครัว และจำนวนครั้งของการกลับบ้าน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	49
2	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทการถูกระทำรุนแรง ($n = 30$).....	50
3	จำนวนของเด็กวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรง จำแนกตามประเภทและระดับความรุนแรงของการถูกระทำรุนแรง.....	50
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรง ในระยะก่อนและหลังการทดลอง.....	51
5	เปรียบเทียบคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่ถูกกระทำรุนแรงระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง โดยใช้สถิติ (Independent t-test).....	51
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ (Dependent t-test).....	52
7	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของผลต่างคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ (Independent t-test).....	52

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	41
---	---------------------------	----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University